

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ สกส. 18 /2559

เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลธุรกรรมนโยบายรัฐ (Public Service Account: PSA)

1. เหตุผลในการออกประกาศ

ด้วยสถาบันการเงินเฉพาะกิจมีพันธกิจในการเป็นกลไกของภาครัฐเพื่อฟื้นฟูและช่วยเหลือกลุ่มประชาชนและกลุ่มธุรกิจที่มีเป้าหมายเฉพาะ เช่น ประชาชนหรือธุรกิจที่อาจได้รับความเดือดร้อนจากภัยพิบัติต่าง ๆ ประชาชนหรือธุรกิจรายย่อยที่ต้องการแหล่งเงินทุนสำหรับการประกอบอาชีพ ซึ่งการดำเนินโครงการเพื่อฟื้นฟูและช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวอาจมีเงื่อนไขที่ผ่อนปรนกว่าการดำเนินธุรกรรมตามปกติของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงกำหนดหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเกี่ยวกับการดำเนินธุรกรรมนโยบายรัฐ แยกจากการดำเนินธุรกรรมตามปกติของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจทุกแห่งมีแนวทางปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ก่อให้เกิดความโปร่งใสในการกำกับดูแล การตรวจสอบและการประเมินผลการปฏิบัติงานของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการกำกับดูแลของภาครัฐและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และเพื่อให้การดำเนินงานของสถาบันการเงินเฉพาะกิจตามธุรกรรมนโยบายรัฐ (Public Service Account: PSA) สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 29 มาตรา 30 มาตรา 50 มาตรา 52 มาตรา 60 มาตรา 61 มาตรา 62 มาตรา 66 มาตรา 67 และมาตรา 71 ประกอบมาตรา 120 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ธนาคารแห่งประเทศไทยโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกหลักเกณฑ์การกำกับดูแลธุรกรรมนโยบายรัฐ (Public Service Account: PSA) ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจถือปฏิบัติตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

3. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม และบริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย

สกสป40-กส10002 -25591011

กส100

วันที่ 11 ต.ค. 2559

4. เนื้อหา

4.1 คำจำกัดความ

ในประกาศฉบับนี้

“สถาบันการเงินเฉพาะกิจ” หมายความว่า สถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม และบริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย

“ธุรกรรมนโยบายรัฐ” หมายความว่า โครงการนโยบายรัฐที่ดำเนินการโดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี โดยโครงการดังกล่าวอาจมีรูปแบบการให้บริการที่มีเงื่อนไขผ่อนปรน และมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัย การก่อวินาศกรรม การฟื้นฟูกระตุ้นเศรษฐกิจ การเพิ่มขีดความสามารถในการประกอบอาชีพ หรือการยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนและภาคธุรกิจ ทั้งนี้ จะต้องเป็นโครงการนโยบายรัฐที่ดำเนินการผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีหลังวันที่ 5 สิงหาคม 2552 เท่านั้น

ในการดำเนินธุรกรรมนโยบายรัฐของสถาบันการเงินเฉพาะกิจอาจจำเป็นต้องผ่อนปรนเงื่อนไขในการให้บริการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องประกอบกัน เช่น

(1) อัตราดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม ค่าบริการ และค่าเบี้ยประกัน เช่น อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าตลาด หรือมีการยกเว้นการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบริการ และค่าเบี้ยประกัน เป็นต้น

(2) การผ่อนปรนเกณฑ์การพิจารณาสินเชื่อ เช่น ไม่มีหลักประกัน หรือหลักประกันต่ำกว่าสินเชื่อที่ให้แก่ลูกค้าเป็นอย่างมาก เป็นต้น

(3) ระยะเวลา เช่น มีระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ หรือระยะเวลาปลอดการชำระหนี้มากกว่าระยะเวลาที่สถาบันการเงินทั่วไปพึงยึดถือปฏิบัติ เป็นต้น

“ลูกหนี้บุคคล” หมายความว่า บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ได้รับสินเชื่อตามธุรกรรมนโยบายรัฐ

“ลูกหนี้หรือการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมนโยบายรัฐ” หมายความว่า สิทธิที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจจะได้รับการชดเชยความเสียหายจากรัฐบาลตามที่ระบุไว้ในมติคณะรัฐมนตรีหรือหนังสือสั่งการจากรัฐบาลเป็นลายลักษณ์อักษร จากการที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจนั้นได้ดำเนินธุรกรรมนโยบายรัฐ

4.2 หลักเกณฑ์

4.2.1 กระบวนการด้านสินเชื่อ

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจกำหนดนโยบายหรือแนวทางการพิจารณาสินเชื่อ และกระบวนการด้านสินเชื่อสำหรับธุรกรรมนโยบายรัฐ โดยถือปฏิบัติให้สอดคล้องกับคุณสมบัติหรือประเภทของผู้ที่จะเข้าร่วมธุรกรรมนโยบายรัฐตามที่ระบุในมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ กระบวนการด้านสินเชื่อ หมายรวมถึงการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อและการสอบทานธุรกรรมด้านสินเชื่อ

4.2.2 การจัดชั้นสินทรัพย์ การกันเงินสำรอง และการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยง

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจจัดชั้นสินทรัพย์และกันเงินสำรอง รวมทั้งคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับธุรกรรมนโยบายรัฐ ดังนี้

4.2.2.1 ส่วนที่ไม่มีการชดเชยความเสียหายตามมติคณะรัฐมนตรี

(1) การจัดชั้นและกันเงินสำรอง : ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจจัดชั้นและกันเงินสำรองลูกหนี้บุคคลตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

(2) การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยง : ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคำนวณน้ำหนักความเสี่ยงตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

4.2.2.2 ส่วนที่มีการชดเชยความเสียหายตามมติคณะรัฐมนตรี

(1) การจัดชั้นและกันเงินสำรอง : ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจจัดชั้นลูกหนี้บุคคลหรือลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลเป็นปกติ โดยไม่ต้องกันเงินสำรอง เนื่องจากรัฐบาลเป็นผู้ชดเชยความเสียหายให้

(2) การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยง : ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ โดยถือว่าเป็นลูกหนี้ที่ได้รับการค้ำประกันโดยรัฐบาลหรือลูกหนี้รัฐบาลแล้วแต่กรณี

4.2.3 การปรับปรุงโครงสร้างหนี้

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับธุรกรรมนโยบายรัฐ โดยให้ถือปฏิบัติตามแนวนโยบายการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

4.2.4 การประเมินราคาหลักประกันและอสังหาริมทรัพย์รอการขายที่ได้มาจากการชำระหนี้

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจประเมินราคาหลักประกันและอสังหาริมทรัพย์รอการขายที่ได้มาจากการชำระหนี้สำหรับธุรกรรมนโยบายรัฐ โดยให้ถือปฏิบัติตามแนวนโยบายการประเมินราคาหลักประกันและอสังหาริมทรัพย์รอการขายที่ได้มาจากการชำระหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ยกเว้นกรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีประเภทหลักประกันแตกต่างจากที่กำหนดในแนวนโยบายดังกล่าว ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจหารือกับธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นรายกรณี

4.2.5 สินเชื่อที่ได้รับการค้ำประกันโดยบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรม ขนาดย่อมแบบ Portfolio Guarantee Scheme

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจพิจารณาสินเชื่อที่ได้รับการค้ำประกันโดยบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมแบบ Portfolio Guarantee Scheme สำหรับธุรกรรมนโยบายรัฐ โดยให้ถือปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสินเชื่อที่ได้รับการค้ำประกันโดยบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมแบบ Portfolio Guarantee Scheme ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

4.2.6 หลักเกณฑ์การกำกับลูกหนี้รายใหญ่

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจไม่ต้องนำธุรกรรมมาให้สินเชื่อ ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อภายใต้ธุรกรรมนโยบายรัฐตามประกาศฉบับนี้มารวมคำนวณอัตราการกำกับลูกหนี้รายใหญ่ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับลูกหนี้รายใหญ่ (Single Lending Limit) ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

4.2.7 การบันทึกบัญชี

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจบันทึกบัญชีธุรกรรมนโยบายรัฐแยกจากบัญชีการดำเนินธุรกรรมตามปกติ โดยให้ปฏิบัติตามหลักการของมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี รวมทั้งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยฉบับอื่น ๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง หากไม่มีมาตรฐานการบัญชีหรือมาตรฐานการรายงานทางการเงินใดกำหนดแนวปฏิบัติไว้ให้นำมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ มาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศหรือมาตรฐานการบัญชีที่เป็นที่ยอมรับทั่วไปมาถือปฏิบัติ

4.2.8 การจัดทำและการประกาศงบการเงิน

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจถือปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการจัดทำและการประกาศงบการเงินของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ทั้งนี้ ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจแสดงรายการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมนโยบายรัฐไว้เป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินของสถาบันการเงินเฉพาะกิจนั้น โดยต้องเปิดเผยรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบัญชีธุรกรรมนโยบายรัฐไว้เป็นรายการแยกต่างหากในหมายเหตุประกอบงบการเงินตามที่ระบุในประกาศฉบับดังกล่าว

5. บทเฉพาะกาล

ธุรกรรมนโยบายรัฐที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจดำเนินการก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้มีผลบังคับใช้ โดยเป็นโครงการนโยบายรัฐตามแนวปฏิบัติของกระทรวงการคลัง เรื่อง การแยกบัญชีธุรกรรมนโยบายรัฐ (Public Service Account: PSA) เดือนกุมภาพันธ์ 2559 ซึ่งจะรวมถึงโครงการนโยบายรัฐที่ดำเนินการผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี หลังวันที่ 5 สิงหาคม 2552 ด้วย ให้ถือเป็นโครงการนโยบายรัฐตามประกาศฉบับนี้

6. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2560 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 11 ตุลาคม 2559

(นายวิรไท สันติประภพ)

ผู้ว่าการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ฝ่ายกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

โทรศัพท์ 0 2283 6953, 0 2356 7055